

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

«_____» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітній менеджмент в початковій школі:

Управління освітнім процесом,
Моніторинг якості освіти: діагностика, проектування,
Організація інклюзивної освіти

для студентів

спеціальності   013 Початкова освіта
освітнього рівня   другого (магістерського)
освітньої програми   013.00.01 «Початкова освіта»

Київ – 2023

Розробники:

Бондаренко Геннадій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Факультету педагогічної освіти; Мієр Тетяна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти; Касьянова Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних дисциплін Факультету педагогічної освіти

Викладачі:

Бондаренко Геннадій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Факультету педагогічної освіти; Мієр Тетяна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти; Касьянова Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних дисциплін Факультету педагогічної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 7 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри Геннадій БОНДАРЕНКО

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних дисциплін
Протокол № 2 від 07.09.2023 року

Завідувач кафедри Людмила Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта» «07» 09 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

 Тетяна МІЄР

Робочу програму перевірено

«07» 09 2023 р.

Заступник декана Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

Розробники:

Бондаренко Геннадій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Факультету педагогічної освіти;

Міср Тетяна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти;

Касьянова Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних дисциплін Факультету педагогічної освіти

Викладачі:

Бондаренко Геннадій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти, кафедра початкової освіти Факультету педагогічної освіти;

Міср Тетяна Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти;

Касьянова Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних дисциплін Факультету педагогічної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 7 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри _____ Геннадій БОНДАРЕНКО

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних дисциплін

Протокол № _____ від _____ 2023 року

Завідувач кафедри _____ Людмила Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта» «_____» _____ 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

Тетяна МІСР

Робочу програму перевірено

«_____» _____ 2023 р.

Заступник декана _____ Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «_____» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «_____» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «_____» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «_____» _____ 20__ р. Протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
<i>«Освітній менеджмент у початковій школі»</i>		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	11/ 330	
Курс	1 (5)	1 (5)
Семестр	1 (9) – 2 (10)	1 (9) – 2 (10)
Кількість змістовий модулів із розподілом:	3	
Обсяг кредитів	11	11
Обсяг годин, в тому числі:	330	330
Аудиторні	120	44
Модульний контроль	22	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	158	286
Форма семестрового контролю	екзамен 1 (9) залік 2	Екзамен 1 (9) залік 2
<i>«Управління освітнім процесом»</i>		
Курс	1 (5)	1 (5)
Семестр	1 (9)	1 (9)
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	48	16
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	15	
Самостійна робота	49	104
Форма семестрового контролю	інтегрований екзамен 1 (9) семестр	інтегрований екзамен 1 (9) семестр
<i>«Моніторинг якості освіти: діагностика проектування»</i>		
Курс	1 (5)	1 (5)
Семестр	1 (9)	1 (9)
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	48	16
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	15	
Самостійна робота	49	104
Форма семестрового контролю	інтегрований екзамен 1 (9) семестр	інтегрований екзамен 1 (9) семестр
<i>«Організація інклюзивної освіти»</i>		
Курс	1 (5)	1 (5)
Семестр	2 (10)	2 (10)
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90

Аудиторні	24	12
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	60	78
Форма семестрового контролю	залік 2 (10) семестр	залік 2 (10) семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – опрацювання сучасних підходів до управління освітнім процесом у новій українській школі; розвиток умінь прогнозування, планування, організації та контролю освітнього процесу початкової школи; вивчення сучасних підходів до здійснення моніторингової діяльності в управлінні початковою школою; розвиток умінь проведення моніторингових досліджень в НУШ; формування умінь й здатностей організовувати освітній процес у початковій школі в умовах інклюзивного навчання.

Завдання навчальної дисципліни:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 013.00.01 Початкова освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта дисципліна «Освітній менеджмент у початковій школі» забезпечує формування таких компетентностей:

1) загальних:

ЗК-1. Здатність діяти соціально відповідально.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-7. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій; управління якістю роботи, що виконується.

2) спеціальних (фахових):

ФК-1. Здатність здійснювати прогностичні, планувально-організаційні функції в управлінні початковою школою (в тому числі з інклюзивною освітою).

ФК-4. Здатність організовувати освітній процес у початковій школі з використанням сучасних, науково обґрунтованих, традиційних та інноваційних засобів, методів, прийомів, технологій.

ФК-5. Здатність здійснювати моніторингову діяльність в управлінні початковою школою.

Володіння сучасними підходами до організації та менеджменту інклюзивного освітнього процесу в початковій школі.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 013.00.01 Початкова освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта дисципліна «Освітній менеджмент у початковій школі» забезпечує оволодіння такими результатами навчання:

РН 2. Володіти знаннями галузевого законодавства та нормативно-інструктивних матеріалів у сфері початкової освіти (у тому числі з організації інклюзивної освіти).

РН 4. Здійснювати моніторинг та систематичний контроль за якістю освітнього

процесу і об'єктивністю оцінювання результатів освітньої підготовки здобувачів освіти, роботою гуртків і факультативів.

РН 8. Забезпечувати своєчасну підготовку встановленої звітної документації, контролювати правильне і своєчасне ведення вчителями класних журналів та журналів груп продовженого дня, іншої документації.

РН 10. Здійснювати заходи щодо забезпечення навчальних кабінетів сучасним обладнанням, наочними посібниками й технічними засобами навчання, поповнення бібліотеки науково-методичною, художньою, навчальною літературою, фаховими газетами та журналами.

РН 16. Організовувати освітній процес у початковій школі в умовах інклюзивного навчання.

РН 17. Планувати та організовувати роботу з підготовки й проведення державної підсумкової атестації в початковій школі

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
«УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ»							
Змістовий модуль 1. Управління освітнім процесом у ЗЗСО в умовах НУШ							
Тема 1. Нова парадигма управління ЗЗСО	4	2	2				
Тема 2. Цілепокладання в управлінні освітнім процесом початкової школи	4	2	2				
Тема 3. Організація освітнього простору НУШ	2		2				
Тема 4. Планування освітнього процесу в початковій школі	4	2	2				
Тема 5. Методика складання розкладу занять у початковій школі	16		2	4			10
Модульний контроль	2						
Разом	32	6	10	4			10
Змістовий модуль 2. Внутрішньшкільний контроль							
Тема 6. Види, завдання, етапи, методи контролю	9	2	2				5
Тема 7. Об'єкти контролю	7		2				5
Тема 8. Відвідування та аналіз уроків учителів початкової школи	7		2				5
Тема 9. Відвідування та аналіз факультативних занять, гурткової роботи, виховних заходів	7		2				5
Модульний контроль	2						
Разом	32	2	8				20
Змістовий модуль 3. Робота педагогічної і методичної ради в контексті технології управлінської діяльності в НУШ							
Тема 10. Педагогічна рада: зміст, завдання, види	4	2	2				
Тема 11. Моделювання підготовки і проведення засідань педагогічних рад	4		2	2			
Тема 12. Організація та координація методичної роботи в початковій школі	2		2				
Тема 13. Активні форми методичної роботи в початковій школі	11		2				9
Модульний контроль	2						
Разом	23	2	8	2			9
Змістовий модуль 4. Документування і документообіг у ЗЗСО							
Тема 14. Організація колективної роботи з документами в початковій школі	4	2	2				
Тема 15. Перевірка шкільної документації ПШ	12		2				10
Модульний контроль	2						
Разом	18	2	4				10
Підготовка та проходження контрольних заходів	15						
Усього за змістовим модулем	120	12	30	6			49

«МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДІАГНОСТИКА ПРОЕКТУВАННЯ»**Змістовий модуль 1. Моніторинг як система дослідження якості освіти**

Тема 1. Взаємозв'язок якості освіти та освітньої діяльності	5		2				3
Тема 2. Система забезпечення якості освіти в Україні	5	2					3
Тема 3. Моніторинг та моніторингові дослідження	5	2					3
Тема 4. Методи та інструменти проведення моніторингу	7		2	2			3
Тема 5. Порядок проведення моніторингу якості освіти	6		2				4
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	6	2			16
Змістовий модуль 2. Зовнішнє оцінювання якості освіти в Україні							
Тема 6. Суб'єкти зовнішнього оцінювання якості освіти	5		2				3
Тема 7. Інституційний аудит закладів освіти	9	2	2	2			3
Тема 8. Міжнародні та національні моніторинги якості початкової освіти	5			2			3
Тема 9. Сертифікація педагогічних працівників	7	2		2			3
Модульний контроль	2						
Разом	28	4	4	6			12

Змістовий модуль 3. Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі освіти

Тема 10. Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти	7	2		2			3
Тема 11. Моніторинг та самооцінювання управлінських процесів	4		2				2
Тема 12. Моніторинг результатів навчання учнів	6	2		2			2
Модульний контроль	2						
Разом	19	4	2	4			7

Змістовий модуль 4. Оцінювання в системі моніторингу

Тема 13. Компетентнісний підхід до оцінювання результатів навчання учнів	4			2			2
Тема 14. Формувальне оцінювання	4			2			2
Тема 15. Оцінювання під час дистанційного навчання	4			2			2
Тема 16. Державна підсумкова атестація з метою моніторингу	4		2				2
Тема 17. Моніторинг педагогічної діяльності	6			2			4
Тема 18. Моніторинг освітнього середовища	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	28		2	10			14
Підготовка та проведення контрольних заходів	15						
Усього за змістовим модулем	120	12	14	22			49

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Змістовий модуль 1. Менеджмент інклюзивної освіти на державному рівні							
Тема 1. Нормативні документи в галузі інклюзивної освіти щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в ЗЗСО	14	2	2		-	-	10
Тема 2. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти.	12	-		2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	28	2	2	2	-	-	20
Змістовий модуль 2. Основні підходи щодо забезпечення менеджменту інклюзивної освіти в початковій школі							
Тема 3. Визначення категорій (типологій) освітніх труднощів у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами	16	2	2	2	-	-	10
Тема 4. Порядок забезпечення підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в ЗЗСО	14	2	-	2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	32	4	2	4	-	-	20
Змістовий модуль 3. Індекс інклюзії як механізм самооцінювання закладу освіти з інклюзивним навчанням							
Тема 5. Компетентність педагога-менеджера: основні рівні вияву та особистісні характеристики.	14	2	2	-	-	-	10
Тема 6. Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання	14	-	2	2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	30	2	4	2			20
Усього за змістовим модулем	90	8	8	8	-	-	60
Всього	330	32	52	36			158

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
«УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ»							
Змістовий модуль 1. Управління освітнім процесом у ЗЗСО в умовах НУШ							
Тема 1. Нова парадигма управління ЗЗСО	6	2					4
Тема 2. Цілепокладання в управлінні освітнім процесом початкової школи	4						4
Тема 3. Організація освітнього простору НУШ	4						4
Тема 4. Планування освітнього процесу в початковій школі	6		2				4
Тема 5. Методика складання розкладу занять у початковій школі	16			2			14
Разом	36	2	2	2			30
Змістовий модуль 2. Внутрішньошкільний контроль							
Тема 6. Види, завдання, етапи, методи контролю	9	2					7
Тема 7. Об'єкти контролю	7						7
Тема 8. Відвідування та аналіз уроків учителів початкової школи	9		2				7
Тема 9. Відвідування та аналіз факультативних занять, гурткової роботи, виховних заходів	7						7
Разом	32	2	2				28
Змістовий модуль 3. Робота педагогічної і методичної ради в контексті технології управлінської діяльності в НУШ							
Тема 10. Педагогічна рада: зміст, завдання, види	7	2					5
Тема 11. Моделювання підготовки і проведення засідань педагогічних рад	8		2				6
Тема 12. Організація та координація методичної роботи в початковій школі	6						6
Тема 13. Активні форми методичної роботи в початковій школі	11						11
Разом	32	2	2				28
Змістовий модуль 4. Документування і документообіг у ЗЗСО							
Тема 14. Організація колективної роботи з документами в початковій школі	8						8
Тема 15. Перевірка шкільної документації початкової школи	12		2				10
Разом	20		2				18
Усього за змістовий модуль	120	6	8	2			104

«МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДІАГНОСТИКА ПРОЕКТУВАННЯ»							
Змістовий модуль 1. Моніторинг як система дослідження якості освіти							
Тема 1. Взаємозв'язок якості освіти та освітньої діяльності	7						7
Тема 2. Система забезпечення якості освіти в Україні	7						7
Тема 3. Моніторинг та моніторингові дослідження	9	2					7
Тема 4. Методи та інструменти проведення моніторингу	7		2				5
Тема 5. Порядок проведення моніторингу якості освіти	4						4
Разом	34	2	2				30
Змістовий модуль 2. Зовнішнє оцінювання якості освіти в Україні							
Тема 6. Суб'єкти зовнішнього оцінювання якості освіти	7						7
Тема 7. Інституційний аудит закладів освіти	9		2				7
Тема 8. Міжнародні та національні моніторинги якості початкової освіти	7						7
Тема 9. Сертифікація педагогічних працівників	7						7
Разом	30		2				28
Змістовий модуль 3. Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі освіти							
Тема 10. Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти	7	2					5
Тема 11. Моніторинг та самооцінювання управлінських процесів	7						7
Тема 12. Моніторинг результатів навчання учнів	6			2			4
Разом	20	2		2			16
Змістовий модуль 4. Оцінювання в системі моніторингу							
Тема 13. Компетентнісний підхід до оцінювання результатів навчання учнів	6						6
Тема 14. Формувальне оцінювання	6			2			4
Тема 15. Оцінювання під час дистанційного навчання	3						3
Тема 16. Державна підсумкова атестація з метою моніторингу	3						3
Тема 17. Моніторинг педагогічної діяльності	9			2			7
Тема 18. Моніторинг освітнього середовища	9			2			7
Разом	36			6			30
Усього за змістовий модуль	120	4	4	8			104

«ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

Змістовий модуль 1. Менеджмент інклюзивної освіти на державному рівні							
Тема 1. Нормативні документи в галузі інклюзивної освіти щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами вЗЗСО	14	2					12
Тема 2. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти	17		2				15
Разом	31	2	2				27
Змістовий модуль 2. Основні підходи щодо забезпечення менеджменту інклюзивної							

освіти в початковій школі							
Тема 3. Визначення категорій(типологій) освітніх труднощів у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами	17			2			15
Тема 4. Порядок забезпечення підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в ЗЗСО	17	2					15
Разом	34	2		2			30
Змістовий модуль 3. Індекс інклюзії як механізм самооцінювання закладу освіти з інклюзивним навчанням							
Тема 5. Компетентність педагога-менеджера: основні рівні вияву та особистісні характеристики.	13		2				11
Тема 6. Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання	12			2			10
Разом	25		2	2			21
Разом за змістовим модулем	90	4	4	4			78
Всього	330	14	16	14			286

5. Програма навчальної дисципліни

«УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ»

Змістовий модуль 1.

Управління освітнім процесом у ЗЗСО в умовах НУШ

Тема 1. Нова парадигма управління ЗЗСО

Нова українська школа: простір можливостей. Нові підходи до управління ЗЗСО та початковою школою. Домінанти нового управлінського мислення. Управлінська діяльність в організації процесу навчання. Технології управління. Функції управління: педагогічний аналіз, планування, організація, контроль, регулювання. Основні напрями роботи менеджера систем якості у початковій освіті. Обов'язки менеджера систем якості у початковій освіті.

Основні поняття теми: управління, менеджмент, педагогічний менеджмент, технологія управління, функції управління.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 4]

Семінарське заняття 1. Нова парадигма управління ЗЗСО в умовах НУШ

Тема 2. Цілепокладання в управлінні освітнім процесом

Стратегічне управління розвитком початкової школи. Цілепокладання в управлінні процесом навчання та планування освітнього процесу в початковій школі. Місія і візія. Процес декомпозиції мети. Програмно-цільовий підхід до

управління розвитком початкової школи. Програма розвитку: сутність, процес та структура.

Основні поняття теми: стратегічне управління, мета, цілі, місія, візія, програма розвитку.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 4]

Семінарське заняття 2-3. Планування роботи менеджера систем якості початкової освіти в умовах НУШ

Тема 3. Організація освітнього простору НУШ

Осередок навчально-пізнавальної діяльності з відповідними меблями. Змінні тематичні осередки. Осередок для гри. Осередок художньо-творчої діяльності. Куточок живої природи. Осередок відпочинку. Дитяча класна бібліотечка. Осередок вчителя.

Основні поняття теми: освітній простір, навчальна зона, зона відкриттів, зона новин, зона матеріалів, комунікативна зона, тематична зона, зона вчителя, зона тиші.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [8]

Тема 4. Планування освітнього процесу в початковій школі

Сутність, зміст і роль планування в управлінні ЗЗСО. Особливості та принципи сучасного планування в початковій школі. Види планування. Методи планування в ЗНЗ. Річна циклограма роботи менеджера систем якості початкової освіти. Тижнева циклограма роботи менеджера систем якості. Документація з планування: нормативні документи (навчальний план, план роботи закладу освіти, накази, інструктивно-методичні листи); графічне планування (розклад уроків, розклад факультативних, додаткових, гурткових занять, виховних заходів, розклад роботи методичних об'єднань, нарад, графік курсів підвищення кваліфікацій, графік відкритих уроків). План роботи менеджера систем якості початкової освіти на місяць. План роботи менеджера систем якості початкової освіти на тиждень та день.

Основні поняття теми: план, планування освітнього процесу, нормативні документи, види планування, методи планування, річна циклограма роботи, тижнева циклограма роботи, план роботи.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 3]

Тема 5. Методика складання розкладу занять

Базовий, типовий, робочий навчальний план ЗЗСО: інваріантна та варіативна частини. Розклад занять у початковій школі. Особливості складання розкладу занять відповідно до типових освітніх програм за Р. Шияном та О. Савченко. Врахування санітарних правил і норм. Алгоритм складання розкладу занять. Експертиза розкладу занять.

Основні поняття теми: навчальний план, базовий навчальний план, типовий навчальний план, робочий навчальний план, розклад, санітарні правила, санітарні норми, експертиза розкладу занять, продуктивні уроки, непродуктивні уроки, продуктивні дні, непродуктивні дні.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [11, 12, 14, 15]

Семінарське заняття 4-5. Методика складання розкладу занять у початковій школі

Практичне заняття 1-2. Експертиза розкладу занять у початковій школі

Змістовий модуль 2.

Внутрішньошкільний контроль

Тема 6. Види, завдання, етапи, методи контролю

Змістовий аналіз понять «контроль», «внутрішньошкільний контроль». Види контролю, який здійснює заступник директора в початковій школі: попереджувальний, тематичний, комплексний, оцінний, вибірковий, цільовий, фронтальний, паралельний. Завдання контролю. Етапи контролю. Основні методи контролю. Планування контролю. Алгоритм контрольної діяльності. Етичні вимоги до контролю.

Основні поняття теми: контроль, внутрішньошкільний контроль, попереджувальний контроль, тематичний контроль, комплексний контроль, оцінний контроль, вибірковий контроль, цільовий контроль, фронтальний контроль, паралельний контроль.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [5, 10]

Семінарське заняття 6. Види, завдання, етапи, методи контролю в початковій школі

Тема 7. Об'єкти контролю

Об'єкти контролю: освітній процес, методична робота, наукова і експериментальна діяльність, умови освітнього процесу. Контроль за станом викладання предметів. Контроль за якістю освіти учнів початкових класів. Контроль за науково-методичною роботою. Контроль за виховною роботою. Контроль ведення класних журналів. Контроль ведення журналів ГПД. Контроль поурочного планування. Контроль ведення учнівських щоденників. Контроль ведення зошитів для контрольних робіт. Контроль ведення робочих учнівських зошитів. Контроль навчально-матеріальної бази кабінетів.

Основні поняття теми: класний журнал, поурочне планування, навчально-матеріальна база.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [5, 10]

Тема 8. Відвідування та аналіз уроків учителів початкової школи

Схеми спостереження уроків під час вивчення системи уроків учителя. Основні типи (повний, комплексний, аспектний, короткий) і види (дидактичний, психологічний, виховний, методичний, організаційний) аналізу уроку. Алгоритм підготовки до відвідування уроку. Типові недоліки під час відвідування уроків. Мета відвідування уроків.

Основні поняття теми: спостереження уроків, типи аналізу уроку, види аналізу уроку, алгоритм підготовки до відвідування уроку.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [5, 10]

Семінарське заняття 7-8. Відвідування та аналіз уроків учителів початкової школи

Тема 9. Відвідування та аналіз факультативних занять, гурткової роботи, виховних заходів

Особливості здійснення контролю за роботою факультативних занять і гуртків. Спостереження і аналіз факультативних та гурткових занять. Планування та організація виховної роботи в класі. Алгоритм планування виховної роботи. Спостереження та аналіз виховного заходу.

Основні поняття теми: факультативне заняття, гурткова робота, виховний захід, аналіз факультативних занять, аналіз гурткових занять, аналіз виховних заходів.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [5, 10]

Семінарське заняття 9. Відвідування та аналіз факультативних занять, гурткової роботи, виховних заходів у початковій школі

Змістовий модуль 3.

Робота педагогічної та методичної ради в контексті технології управлінської діяльності в НУШ

Тема 10. Педагогічна рада: зміст, завдання, види

Педагогічна рада як колективний орган управління. Зміст діяльності педагогічної ради. Завдання діяльності педагогічної ради. Види педагогічних рад: науково-педагогічні, психолого-педагогічні, тематичні, проблемні, установчі, підсумкові, комбіновані. Типи педагогічних рад за: методами підготовки і проведення (традиційна класична, традиційна інтенсифікована, нетрадиційна); складом учасників (розширена, постійна, узагальнена, мала); змістом та роллю в освітньому процесі (тактична, стратегічна, стартова, поточна, підсумкова, робоча, семестрова, річна, позачергова, підсумками перевірок, оглядів).

Основні поняття теми: педагогічна рада, зміст діяльності, види педагогічних рад, типи педагогічних рад.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2]

Семінарське заняття 10. Педагогічна рада: зміст, завдання, види

Тема 11. Моделювання підготовки і проведення засідань педагогічних рад
Вибір актуальних тематик педагогічних рад. Вимоги до планування засідань. Організація робочої групи щодо розроблення алгоритму проведення засідань педагогічних рад: підготовчий період, цілеспрямована теоретична підготовка, складання плану підготовки і проведення, вивчення проблеми педради, підготовка доповідей і наочності, підготовка управлінських рішень. Вимоги до проведення засідання. Нетрадиційні педагогічні ради.

Основні поняття теми: планування засідань, робоча група, алгоритм проведення педрад, нетрадиційні педради.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2]

Практичне заняття 3. Експертиза ефективності роботи педагогічної ради

Тема 12. Організація та координація методичної роботи в початковій школі

Сутність методичної роботи в початковій школі. Функції методичної роботи в початковій школі. Діагностична основа методичної роботи. Різновиди форм організації методичної роботи. Нетрадиційні форми методичної роботи. Зміст методичної роботи в початковій школі. Планування роботи методичного об'єднання вчителів початкових класів. Особливості аналізу роботи методичного об'єднання за підсумками навчального року. Особливості розроблення змісту роботи методичного об'єднання на поточний рік. Особливості тематик засідань методичного об'єднання. Організація самоосвітньої роботи вчителів. Вивчення, узагальнення й впровадження перспективного педагогічного досвіду. Напрями підвищення ефективності методичної роботи в початковій школі.

Основні поняття теми: методична робота, методичне об'єднання, перспективний педагогічний досвід.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 2]

Семінарське заняття 11. Експертиза ефективності роботи методичного об'єднання вчителів початкових класів

Тема 13. Активні форми методичної роботи в початковій школі

Зміст поняття «активні форми методичної роботи». Види активних форм методичної роботи. Розв'язання педагогічних ситуацій. Творчий звіт учителя. Творчий портрет учителя. Робота над індивідуальною (колективною) науково-

методичною темою. Педагогічна виставка. Групова консультація. Дидактична гра. Захист інноваційного проекту.

Основні поняття теми: активні форми методичної роботи, педагогічна ситуація, творчий звіт учителя, творчий портрет, науково-методична тема, педагогічна виставка, групова консультація, дидактична гра, захист інноваційного проекту.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [2, 4]

Семінарське заняття 12-13. Експертиза ефективності роботи методичного об'єднання вчителів початкових класів

Змістовий модуль 4.

Документування і документообіг у ЗЗСО

Тема 14. Організація колективної роботи з документами в початковій школі

Змістовий аналіз понять «документологія», «документознавство», «документ». Види ділових документів. Класифікація ділових документів. Нормативні документи щодо ведення ділової документації в ЗЗСО. Статут ЗЗСО. Концепція розвитку ЗЗСО.

Основні поняття теми: документологія, документознавство, документ, ділова документація ЗЗСО, статут ЗЗСО.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [6, 7, 9]

Тема 15. Перевірка шкільної документації початкової школи

Вимоги ведення класного журналу в 1-4 класах. Вимоги ведення класного журналу ГПД. Журнал обліку пропущених і заміненних уроків.

Основні поняття теми: класний журнал, класний журнал ГПД.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [6, 7, 9]

Семінарське заняття 14-15. Особливості перевірки шкільної документації

«МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДІАГНОСТИКА ПРОЕКТУВАННЯ»

Змістовий модуль 1.

Моніторинг як система дослідження якості освіти

Тема 1. Взаємозв'язок якості освіти та освітньої діяльності

Якість освіти та освітньої діяльності: поняття у нормативних документах. Критерії якості освіти та освітньої діяльності. Вимірювання якості. Експериментальні підтвердження взаємозв'язку якості освіти та освітньої

діяльності

Основні поняття теми: освіта, освітня діяльність, якість, якість освіти, якість освітньої діяльності, результати навчання, критерії, показники (індикатори).

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [1, 7, 9, 10, 11]

Семінарське заняття 1. Взаємозв'язок якості освіти та освітньої діяльності.

Тема 2. Система забезпечення якості освіти в Україні

Складники системи забезпечення якості освіти в Україні. Зовнішня та внутрішня система забезпечення якості освіти в Україні. Суб'єкти внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти. Інституційний аудит, моніторинг, громадський нагляд та контроль. Атестація та сертифікація педагогічних працівників. Принцип академічної доброчесності.

Основні поняття теми: система, складники системи, система зовнішнього забезпечення якості освіти, система внутрішнього забезпечення якості освіти, інституційний аудит, моніторинг, атестація, сертифікація, академічна доброчесність.

Рекомендовані джерела

Основні [1]

Додаткові [13, 14]

Лекція 1. Система забезпечення якості освіти в Україні

Тема 3. Моніторинг та моніторингові дослідження

Поняття «моніторинг», його відмінність від контролю. Освітній моніторинг. Принципи проведення освітнього моніторингу. Види та рівні освітнього моніторингу. Вплив моніторингу на якість освіти. Суб'єкти та об'єкти моніторингу якості освіти. Етапи проведення моніторингу. Програма моніторингового дослідження.

Основні поняття теми: моніторинг, внутрішній та зовнішній моніторинг, рівні моніторингу: локальний, регіональний, державний, міжнародний, суб'єкт моніторингу, етапи моніторингу, програма моніторингового дослідження.

Лекція 2. Моніторинг та моніторингові дослідження

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [21]

Тема 4. Методи та інструменти проведення моніторингу

Методи проведення моніторингу: опитування (анкетування, інтерв'ювання), тестування, спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю у закладах освіти, фокус-група, аналіз документації закладів освіти, їх засновників, аналіз статистичних даних про стан системи освіти за встановленими формами звітності. Форми моніторингу: безпосереднє одержання інформації від учасників дослідження, опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження, одержання інформації без залучення учасників дослідження. Моніторинг із використанням сучасних

інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій. Розроблення інструментарію проведення моніторингу.

Основні поняття теми: методи, форми, анкетування, інтерв'юванням, тестування, спостереження, фокус група, аналіз документації, аналіз статистичних даних.

Семінарське заняття 2. Методи та інструменти проведення моніторингу

Практичне заняття 1. Методи та інструменти проведення моніторингу

Рекомендовані джерела

Основні [1, 3, 4]

Додаткові [4, 21]

Тема 5. Порядок проведення моніторингу якості освіти

Нормативна база проведення моніторингу якості освіти. Створення програми моніторингу. Повноваження та обов'язки суб'єктів моніторингу. Права та обов'язки учасників моніторингу. Оприлюднення програми та звіту щодо результатів моніторингу.

Основні поняття теми: етапи моніторингу, програма моніторингу, учасники моніторингу, звіт за результатами моніторингу.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [21]

Семінарське заняття 3. Порядок проведення моніторингу якості освіти

Змістовий модуль 2.

Зовнішнє оцінювання якості освіти в Україні

Тема 6. Суб'єкти зовнішнього оцінювання якості освіти.

Державна служба якості освіти України: інституційний аудит, моніторинги, сертифікація педагогічних працівників, акредитація освітніх програм. Український центр оцінювання якості освіти: національні та міжнародні моніторинги якості освіти, зовнішнє незалежне оцінювання. Інститут освітньої аналітики: моніторинги та статистична звітність. Український інститут розвитку освіти.

Основні поняття теми: зовнішнє оцінювання, суб'єкти, акредитація, нетипові освітні програми, моніторинги якості освіти та освітньої діяльності, сертифікація, зовнішнє незалежне оцінювання.

Рекомендовані джерела

Додаткові [13, 14, 16, 18, 20, 21, 23]

Семінарське заняття 4. Суб'єкти зовнішнього оцінювання якості освіти.

Тема 7. Інституційний аудит закладів освіти

Інституційний аудит та перевірка дотримання вимог законодавства. Мета та завдання інституційного аудиту закладів освіти. Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти. Напрями оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти: освітнє середовище закладу освіти; система оцінювання здобувачів освіти закладу освіти; педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти; управлінські процеси закладу освіти.

Основні поняття теми: інституційний аудит, управлінський процес, освітнє середовище, система оцінювання, педагогічна діяльність.

Рекомендовані джерела

Додаткові [3, 13, 14, 20]

Лекція 3. Інституційний аудит закладів освіти

Семінарське заняття 5. Інституційний аудит закладів освіти

Практичне заняття 2. Інституційний аудит закладів освіти

Тема 8. Міжнародні та національні моніторинги якості початкової освіти

Міжнародний моніторинг PISA, його значення для початкової школи. Моніторингове дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи». Національний моніторинг НУШ.

Моніторинг стану готовності вчителів початкової школи до впровадження НУШ.

Основні поняття теми: міжнародний моніторинг, національний моніторинг, вибірка, програма моніторингу, аналіз результатів, звіт.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [1, 2, 5-11]

Практичне заняття 3. Міжнародні та національні моніторинги якості початкової освіти

Тема 9. Сертифікація педагогічних працівників

Атестація та сертифікація педагогічних працівників. Положення про сертифікацію педагогічних працівників. Етапи сертифікації: презентація досвіду, тестування, експертне оцінювання. Програма сертифікації. Експерти проведення сертифікації.

Основні поняття теми: атестація, сертифікація, етапи сертифікації, програма сертифікації.

Рекомендовані джерела

Додаткові [17, 22]

Лекція 4. Сертифікація педагогічних працівників

Практичне заняття 4. Сертифікація педагогічних працівників

Змістовий модуль 3.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі освіти

Тема 10. Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти

Внутрішня система забезпечення якості освіти. Компоненти внутрішньої системи. Політики та процедури забезпечення якості освіти. Моніторинг та самооцінювання як процедури оцінювання якості функціонування внутрішньої системи. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти.

Основні поняття теми: внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі освіти, політики, процедури, моніторинг, самооцінювання.

Рекомендовані джерела

Основні [1-4]

Додаткові [3]

Лекція 5. Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти.

Практичне заняття 5. Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти.

Тема 11. Моніторинг та самооцінювання управлінських процесів

Управлінські процеси в закладі освіти. Стратегічне управління та адміністрування. Кадрова політика. Стили управління. Академічна доброчесність учасників освітнього процесу. Самооцінювання управлінських процесів.

Основні поняття теми: управлінські процеси, стратегія розвитку закладу, стиль управління, партнерство, академічна доброчесність.

Рекомендовані джерела

Основні [1-4]

Додаткові [3]

Семінарське заняття 6. Моніторинг та самооцінювання управлінських процесів

Тема 12. Моніторинг результатів навчання учнів

Результати навчання як індикатори сформованості ключових компетентностей. Оцінювання результатів навчання учнів початкової школи: вербальне та рівневе. Нормативні документи щодо оцінювання результатів навчання учнів. Способи оцінювання результатів навчання. Діагностичні роботи. Моніторинг навчального прогресу учнів.

Основні поняття теми: компетентність, результат, вербальне оцінювання, рівневе оцінювання, навчальний прогрес.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 4]

Додаткові [3, 5, 6, 9, 10]

Лекція 6. Моніторинг результатів навчання учнів

Практичне заняття 6. Моніторинг результатів навчання учнів

Тема 13. Компетентнісний підхід до оцінювання результатів навчання учнів

Тести компетентностей. Кейси із завданнями для оцінювання компетентностей. Підходи до аналізу та оброблення результатів. Бланки оцінювання. Оцінювання результатів та відстеження прогресу. Приклади компетентнісних завдань.

Основні поняття теми: тест, кейс, компетентнісне оцінювання.

Рекомендовані джерела

Додаткові [1, 4]

Практичне заняття 7. Компетентнісний підхід до оцінювання результатів навчання учнів

Змістовий модуль 4. Оцінювання в системі моніторингу

Тема 14. Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання як підхід до організації освітнього процесу. Досвід інших країн. Прийоми формувального оцінювання. Учніське портфоліо, щоденник педагогічних спостережень, зворотній зв'язок. Тестування як прийом формувального оцінювання. Свідectво досягнень. Вербальна шкала оцінювання.

Основні поняття теми: формувальне оцінювання, вербальна шкала, прийоми формувального оцінювання, учнівське портфоліо, педагогічні спостереження.

Рекомендовані джерела

Додаткові [24, 25]

Практичне заняття 8. Формувальне оцінювання

Тема 15. Оцінювання під час дистанційного навчання

Підходи до оцінювання під час дистанційного навчання та навчання з використанням дистанційних технологій. Положення про дистанційне навчання. Оцінювання в синхронному та асинхронному режимі. Рекомендації МОН щодо оцінювання під час дистанційного навчання.

Основні поняття теми: дистанційне навчання, навчання з використанням дистанційних технологій, синхронний режим, асинхронний режим.

Рекомендовані джерела

Додаткові [26]

Практичне заняття 9. Оцінювання під час дистанційного навчання

Тема 16. Державна підсумкова атестація з метою моніторингу

Нормативні документи щодо проведення ДПА: «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Наказ МОН від 07.12.2018 № 1369). Стратегія розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року Мета ДПА як внутрішнього моніторингу якості освіти. Форми проведення (підсумкові контрольні роботи з української мови (оцінювання результатів навчання з української мови та читання) і математики).

Додаткові [12, 19]

Семінарське заняття 7. Державна підсумкова атестація з метою моніторингу.

Тема 17. Моніторинг педагогічної діяльності

Моніторинг якості роботи вчителя початкових класів. Підходи до проведення моніторингу. Спостереження за навчальними заняттями, опитування учнів, вивчення документації, фокус-групи. Аналіз навчальних занять.

Основні поняття теми: стан викладання, професійна компетентність, класний керівник, система роботи вчителя, педагогічне спостереження, опитування, фокус-група.

Рекомендовані джерела

Основні [1-4]

Додаткові [2,3,7]

Практичне заняття 10. Моніторинг педагогічної діяльності

Тема 18. Моніторинг освітнього середовища

Освітнє середовище, його складники. Інклюзивне освітнє середовище. Розумні пристосування. Безпека та комфорт. Антибулінгова політика. Перелік обладнання до навчальних кабінетів.

Основні поняття теми: освітнє середовище, інклюзивне середовище, розумні пристосування, булінг, обладнання.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 4]

Додаткові [3, 8]

Практичне заняття 11. Моніторинг освітнього середовища

«ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

Змістовий модуль 1.

Менеджмент інклюзивної освіти на державному рівні

Тема 1. Нормативні документи в галузі інклюзивної освіти щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в ЗЗСО

Нормативна база в Україні щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами. Рівні менеджменту інклюзивної освіти: центральний, обласний, місцевий, громадський сектор. Завдання інституцій у розвитку та впровадження інклюзивної освіти на кожному з рівнів управління.

Сутність і зміст понять: «інклюзивна освіта», «інклюзивне навчання», «особа з особливими освітніми потребами», «рівні підтримки здобувачів освіти з ООП». Завдання і принципи інклюзивної освіти. Основні принципи національної і міжнародної політики як основа менеджменту інклюзивної освіти.

Організація і менеджмент інклюзивної освіти: департаменти освіти і науки, ресурсні центри підтримки інклюзивної освіти, інклюзивно-ресурсні центри. Організація і менеджмент інклюзивної освіти на місцевому рівні. Роль громадського сектору.

Основні поняття теми: інклюзія, інклюзивна освіта, інклюзивне навчання, особа з особливими освітніми потребами, ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти, інклюзивно-ресурсний центр.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3, 4, 5]

Додаткові [2, 5]

Тема 2. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти

Діти з особливими освітніми потребами: особливості психофізичного розвитку. Основні етапи розвитку дитини. Зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні) чинники відхилення у здоров'ї. Зміни та модифікації у вікових періодах розвитку: еволюційні, революційні, ситуаційні. Класифікація психофізичних порушень розвитку. Категорії дітей з ООП та їх характеристика. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами у ЗЗСО: індивідуальний підхід та етапи соціалізації.

Основні поняття теми: діти з особливими освітніми потребами, етапи розвитку дитини, класифікація психофізичних порушень розвитку.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3, 4]

Додаткові [1, 2, 3, 4]

Змістовий модуль 2.

Основні підходи щодо забезпечення менеджменту інклюзивної освіти в початковій школі

Тема 3. Визначення категорій (типологій) освітніх труднощів у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами

Алгоритм визначення категорій (типологій) освітніх труднощів у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Виявлення освітніх труднощів особи та/або інших обставин, які впливають на якість освітнього процесу відповідно до віку учня. Маркери для визначення освітніх труднощів І рівня у ЗЗСО.

Команда психолого-педагогічного супроводу: основні завдання, склад, основні функції членів команди. Роль батьків у роботі команди психолого-педагогічного супроводу. Роль інклюзивно-ресурсного центру у забезпеченні якісного освітнього процесу початкової школи з інклюзивним навчанням. Асистент вчителя, асистент дитини як учасники освітнього процесу.

Основні поняття теми: системність, командний підхід, особистісно-орієнтований підхід, команда психолого-педагогічного супроводу.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 3, 4, 5]

Додаткові [1, 3, 6, 10]

Тема 4. Порядок забезпечення підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в ЗЗСО

Рівні підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх індивідуальних потреб в освітньому процесі ЗЗСО. Індивідуальні програми розвитку дітей з особливими освітніми потребами: функції і структура. Ролі учасників команди ППС зі створення індивідуальної програми розвитку. Формулювання навчальних цілей і завдань. Мета створення індивідуальних навчальних планів для дітей з ООП. Адаптації і модифікації. Вибір адаптацій для врахування особливих потреб дитини.

Основні підходи до створення інклюзивного загальноосвітнього середовища: системність, командний підхід, особистісно-орієнтований підхід. Основні аспекти організації діяльності закладу загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням: освітня політика закладу, шкільна культура, практика викладання. Співпраця з батьками в початковій школі з інклюзивним навчанням та сприйняття їх як партнерів освітнього процесу.

Основні поняття теми: індивідуальна програма розвитку, індивідуальний навчальний план, адаптації, модифікації, навчальні цілі, навчальні завдання.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 4, 5]

Додаткові [1, 4, 6, 9, 10]

Змістовий модуль 3.

Індекс інклюзії як механізм самооцінювання закладу освіти з інклюзивним навчанням

Тема 3.1. Компетентність педагога-менеджера: основні рівні вияву та особистісні характеристики

Актуальність проблеми розвитку професійної компетентності менеджерів освіти в умовах інклюзивного навчання. Деонтологія інклюзивної освіти. Роль класного менеджменту у становленні соціальної компетентності учнів. Соціальна інтеграція учнів з особливими освітніми потребами як невід'ємна умова класного менеджменту.

Компетентність педагога-менеджера: основні рівні вияву та особистісні характеристики. Універсальний дизайн в освіті.

Основні поняття теми: деонтологія, класний менеджмент, соціальна компетентність, компетентність педагога-менеджера.

Рекомендовані джерела

Основні [1, 2, 4]

Додаткові [1, 5]

Тема 3.2. Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання

Основні етапи процесу оцінювання: збір інформації, аналіз, планування, діяльність. Спостереження як важливий елемент процесу оцінювання. Види спостережень. Визначення критеріїв оцінювання відповідно до навчальних цілей індивідуальної програми розвитку. Здійснення необхідних адаптацій у процесі оцінювання відповідно до особливостей розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: формувальне оцінювання, критерії оцінювання, спостереження, адаптація оцінювання.

Рекомендовані джерела

Основні [2, 3, 4]

Додаткові [1, 7, 8, 10]

6. Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

«УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ»

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	3	3	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	5	5	4	4	4	4	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	-	-	1	1	-	-
Робота на семінарському занятті	10	5	50	4	40	4	40	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	-	-	1	10	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			110		75		86		53
Максимальна кількість балів		324							
Розрахунок коефіцієнта		5,4							

«МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДІАГНОСТИКА ПРОЕКТУВАННЯ»

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	-	-
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	3	3	2	2	5	5
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	3	30	2	20	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			76		87		65		96
Максимальна кількість балів		324							
Розрахунок коефіцієнта		5,4							

«ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	1	10
Виконання завдань самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			53		65		64
Максимальна кількість балів		182					
РК= 3.03							

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

«УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ»

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Скласти розклад занять початкової школи	10	5
2	Створити кейс управлінських ситуацій відповідно до напрямів діяльності заступника директора з НВР у початковій школі (10 ситуацій з аналізом)	20	5
3	Підготувати виступ на засідання методичної ради початкової школи з теми «Управління інноваційною діяльністю в початковій школі»	9	5
4	Розробити сценарій проведення нетрадиційної педагогічної ради: тренінг, конференція, мозковий штурм, дискусія (форма проведення на вибір студента)	10	5
	Разом	49	20

«МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДІАГНОСТИКА ПРОЕКТУВАННЯ»

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Розробити програму моніторингу (за наданою метою, об'єктом та методами)	16	5

2	Проаналізувати та представити (за наданою схемою) результати одного з національних моніторингів початкової освіти за останні 5 років	12	5
3	Розробити кейс завдань до Держаної підсумкової атестації в початковій школі	21	5
	Разом	49	15

«ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1.	За результатами опрацювання Методичних рекомендацій для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти (2021 р.) розробити пам'ятку з рівнями підтримки здобувачів загальної середньої освіти (рівні, хто здійснює, кількість учнів з ООП в класі і т.д.) Підготовка до практичного ісемінарського заняття	20	5
2	Здійснити аналіз інклюзивного освітнього середовища закладу освіти (на вибір: ЗВО, ЗЗСО іншої освітньої установи) щодо організації безбар'єрного освітнього середовища для осіб з особливими освітніми потребами <i>Варіанти оформлення СР:</i> - подано у таблиці з коротким описом обладнання та його призначенням; - створено ел.презентацію з описом і фото; - відео з власними коментарями; - створено у вигляді ел.портфоліо з фото, описом – надіслати посилання Підготовка до практичного ісемінарського заняття	20	5
3	Створити структурну схему професійних компетентностей вчителя-менеджера початкових класів з інклюзивним навчанням та визначити їхню сформованість/потреби розвивати у себе. Підготовка до практичного ісемінарського заняття	20	5
		60	15

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань – 1 бал; повний обсяг їхнього виконання – 1 бал; якість виконання навчальних завдань – 1 бал; академічна доброчесність – 1 бал; творчий підхід до виконання завдань – 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання одного завдання для самостійної роботи – 5 балів. Детальніше критерії оцінювання самостійної роботи подано в електронному навчальному курсі до дисципліни (URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22100>)

5.1. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота здійснюється шляхом комп'ютерного тестування (25 тестових завдань). Кожне правильно виконане тестове завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, які студент може набрати за виконання модульної контрольної роботи = **25 балів**.

Підсумкова кількість балів (max – 25)	Критерії оцінювання
23 - 25	відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
20 - 22	високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без грубих помилок
18 - 19	достатній рівень знань з незначною кількістю помилок
16 - 17	посередній рівень знань із значною кількістю недоліків
12 - 15	мінімально можливий допустимий рівень знань
0 - 12	низький рівень знань, необхідне доопрацювання навчального матеріалу

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестрове оцінювання здійснюється у формі інтегрованого екзамену з дисципліни «Освітній менеджмент в початковій школі». Форма проведення письмова (комп'ютерне тестування). За правильну відповідь на кожне запитання тесту студент отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання тесту – 40.

5.2. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

«УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ»

- Нові підходи до управління початковою школою.
- Домінанти нового управлінського мислення.
- Технології управління.
- Функції управління.
- Обов'язки менеджера систем якості початкової освіти.
- Стратегічне управління розвитком початкової школи.
- Цілепокладання в управлінні процесом навчання та планування освітнього процесу в початковій школі.
- Організація освітнього простору НУШ.
- Види планування.
- Методи планування в початковій школі.
- Документація з планування: нормативні документи (навчальний план, план роботи закладу освіти, накази, інструктивно-методичні листи).
- Особливості складання розкладу занять відповідно до типових освітніх програм за Р.Шияном та О.Савченко.
- Алгоритм складання розкладу занять. Експертиза розкладу занять.

- Види контролю, які здійснює заступник директора у початковій школі.
- Основні методи контролю.
- Об'єкти контролю: освітній процес, методична робота, наукова і експериментальна діяльність, умови освітнього процесу.
- Відвідування та аналіз уроків учителів початкової школи.
- Відвідування та аналіз факультативних занять, гурткової роботи, виховних заходів.
- Завдання діяльності педагогічної ради.
- Види педагогічних рад.
- Типи педагогічних рад.
- Моделювання підготовки і проведення засідань педагогічних рад.
- Нетрадиційні педагогічні ради.
- Організація та координація методичної роботи в початковій школі.
- Активні форми методичної роботи в початковій школі.
- Організація колективної роботи з документами в початковій школі

«МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДІАГНОСТИКА, ПРОЕКТУВАННЯ»

- Якість освіти та якість освітньої діяльності.
- Критерії якості освіти та освітньої діяльності.
- Вимірювання якості.
- Якість освіти в нормативних документах (Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту»).
- Система забезпечення якості освіти в Україні, її складники.
- Зовнішня та внутрішня система забезпечення якості освіти в Україні.
- Суб'єкти внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти.
- Громадський нагляд та контроль.
- Принцип академічної доброчесності.
- Поняття «моніторинг», його відмінність від контролю.
- Освітній моніторинг.
- Принципи проведення освітнього моніторингу.
- Види та рівні освітнього моніторингу.
- Суб'єкти та об'єкти моніторингу якості освіти.
- Етапи проведення моніторингу.
- Програма моніторингового дослідження.
- Методи проведення моніторингу.
- Форми моніторингу.
- Нормативна база проведення моніторингу якості освіти.
- Програма моніторингу.
- Повноваження та обов'язки суб'єктів моніторингу.
- Права та обов'язки учасників моніторингу.
- Звіт щодо результатів моніторингу.
- Державна служба якості освіти України: її повноваження.

- Український центр оцінювання якості освіти: його повноваження.
- Національні та міжнародні моніторинги якості освіти.
- Стратегія освітніх оцінювань до 2030 року.
- Інститут освітньої аналітики: його повноваження.
- Інституційний аудит закладів освіти
- Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти.
- Напрями оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти.
- Моніторингове дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи».
- Національний моніторинг НУШ.
- Моніторинг стану готовності вчителів початкової школи до впровадження НУШ.
- Атестація педагогічних працівників
- Сертифікація педагогічних працівників.
- Етапи сертифікації педагогічних працівників.
- Внутрішня система забезпечення якості освіти.
- Компоненти внутрішньої системи.
- Політики та процедури забезпечення якості освіти.
- Управлінські процеси в закладі освіти.
- Кадрова політика.
- Стили управління.
- Самооцінювання управлінських процесів.
- Результати навчання як індикатори сформованості ключових компетентностей.
- Оцінювання результатів навчання учнів початкової школи: вербальне та рівневе.
- Нормативні документи щодо оцінювання результатів навчання учнів.
- Діагностичні роботи.
- Моніторинг навчального прогресу учнів.
- Тести компетентностей.
- Формувальне оцінювання
- Прийоми формувального оцінювання.
- Учніське портфоліо.
- Щоденник педагогічних спостережень.
- Оцінювання під час дистанційного навчання
- Оцінювання в синхронному та асинхронному режимі.
- Державна підсумкова атестація.
- Нормативні документи щодо проведення ДПА: «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Наказ МОН від 07.12.2018 № 1369).
- Моніторинг педагогічної діяльності
- Моніторинг якості роботи вчителя початкових класів.
- Спостереження за навчальними заняттями
- Моніторинг освітнього середовища
- Інклюзивне освітнє середовище. Розумні пристосування. Безпека та комфорт.

- Антибулінгова політика.
- Перелік обладнання до навчальних кабінетів.

«ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ»

- Нормативна база в Україні щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами.
- Центральний, обласний, місцевий рівні менеджменту інклюзивної освіти та громадський сектор. Завдання інституцій у розвитку та впровадження інклюзивної освіти на центральному, обласному, місцевому рівнях.
- Діти з особливими освітніми потребами: особливості психофізичного розвитку.
- Категорії дітей з ООП та їх характеристика.
- Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами у ЗЗСО
- Алгоритм визначення категорій (типологій) освітніх труднощів у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.
- Роль інклюзивно-ресурсного центру у забезпеченні якісного освітнього процесу початкової школи з інклюзивним навчанням.
- Рівні підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх індивідуальних потреб в освітньому процесі ЗЗСО.
- Індивідуальні програми розвитку дітей з особливими освітніми потребами: функції і структура.
- Основні підходи до створення інклюзивного загальноосвітнього середовища.
- Актуальність проблеми розвитку професійної компетентності менеджерів освіти в умовах інклюзивного навчання.
- Деонтологія інклюзивної освіти.
- Роль класного менеджменту у становленні соціальної компетентності учнів.
- Соціальна інтеграція учнів з особливими освітніми потребами як невід'ємна умова класного менеджменту.
- Основні етапи процесу оцінювання: збір інформації, аналіз, планування, діяльність.
- Спостереження як важливий елемент процесу оцінювання. Види спостережень.
- Соціальна інтеграція учнів з особливими освітніми потребами

5.3. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перекладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6. Навчально-методична картка дисципліни

Разом 120 год.: лекції – 12 год., практичні заняття – 6 год., семінарські заняття – 30 год., самостійна робота – 49 год., модульний контроль – 8 год., іспит – 15 год.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Модулі	ЗМ I											ЗМ II							
Назва модуля	Управління освітнім процесом у ЗЗСО в умовах НУШ											Внутрішньошкільний контроль							
К-сть балів за модуль																			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Дати																			
Теми лекцій (відвідування – 13 балів)	Нова парадигма управління ЗЗСО		Цілепокладання в управлінні освітнім процесом			Планування освітнього процесу в початковій школі	Методика складання розкладу занять					Види, завдання, етапи, методи контролю		Об'єкти контролю	Відвідування та аналіз уроків учителів початкової школи			Відвідування та аналіз факультативних занять, групової роботи.	
Теми семінарських занять та робота під час заняття – 15*11= 165 балів)	Нова парадигма управління ЗЗСО в умовах НУШ		Планування роботи менеджера систем якості у початковій освіті в умовах НУШ	Планування роботи менеджера систем якості у початковій освіті в умовах НУШ			Методика складання розкладу занять у початковій школі	Методика складання розкладу занять у початковій школі				Види, завдання, етапи, методи контролю в початковій школі			Відвідування та аналіз уроків учителів початкової школи	Відвідування та аналіз уроків учителів початкової школи			Відвідування та аналіз факультативних занять, гурткової роботи, виховних заходів у початковій школі
Теми практичних занять (відвідування та робота під час заняття – 3*11= 33 бали)										Експертиза розкладу занять у початковій школі	Експертиза розкладу занять у початковій школі								
Самостійна робота (4*5балів)	5 балів											5 балів							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 25 балів											Модульна контрольна робота № 2 25 балів							
Підсумковий контроль																			

Тиждень	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Модулі	ЗМ III								ЗМ IV			
Назва модуля	Робота педагогічної та методичної ради в контексті технології управлінської діяльності в НУШ								Документування і документообіг у ЗЗСО			
К-сть балів за модуль												
Лекції	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Дати												
Теми лекцій (відвідування – 13 балів)	Педагогічна рада: зміст, завдання, види			Організація та координація методичної роботи в початковій школі		Активні форми методичної роботи в початковій школі			Організація колективної роботи з документами в початковій школі	Перевірка шкільної документації початкової школи		
Теми семінарських занять (відвідування та робота під час заняття – 15*11= 165 балів)		Педагогічна рада: зміст, завдання, види			Експертиза ефективності роботи методичного об'єднання вчителів початкових класів		Експертиза ефективності роботи методичного об'єднання вчителів початкових класів	Експертиза ефективності роботи методичного об'єднання вчителів початкових класів			Особливості перевірки шкільної документації	Особливості перевірки шкільної документації
Теми практичних занять (відвідування та робота під час заняття – 3*11= 33 бали)			Експертиза ефективності роботи педагогічної ради									
Самостійна робота (4*5балів)	5 балів								5 балів			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 3 25 балів								Модульна контрольна робота № 4 25 балів			
Підсумковий контроль												

«МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДІАГНОСТИКА, ПРОЕКТУВАННЯ»

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модулі	ЗМ I					ЗМ II			
Назва модуля	Моніторинг як система дослідження якості освіти					Зовнішнє оцінювання якості освіти в Україні			
К-сть балів за модуль									
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дати									
Теми лекцій (відвідування – 4 бали)		Система забезпечення якості освіти в Україні	Моніторинг та моніторингові дослідження				Інституційний аудит закладів освіти		Сертифікація педагогічних працівників
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття 5*11 = 55)	Взаємозв'язок якості освіти та освітньої діяльності			Методи та інструменти проведення моніторингу	Порядок проведення моніторингу якості освіти	Суб'єкти зовнішнього оцінювання якості освіти	Інституційний аудит закладів освіти		
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття 4*11=44)				Методи та інструменти проведення моніторингу			Інституційний аудит закладів освіти	Міжнародні та національні моніторинги якості початкової освіти	Сертифікація педагогічних працівників
Самостійна робота (3*5=15)					Розробити програму моніторингу			Проаналізувати та представити результати одного з національних моніторингів	
Поточний контроль	МКР 1 (25 б.) МКР-2 (25 б.)								

Тиждень	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Модулі	ЗМ ІІІ					ЗМ VІ			
Назва модуля	Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі освіти								
К-сть балів за модуль									
Лекції	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Дати									
Теми лекцій (відвідування – 2 бали)	Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти		Моніторинг результатів навчання учнів						
Теми семінарських занять (відвідування, робота під час заняття 2*11 = 22)		Моніторинг та самооцінювання управління					Державна підсумкова атестація з метою		
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття 7*11=74)	Моніторинг та самооцінювання в закладі освіти		Моніторинг результатів навчання учнів	Компетентний підхід до оцінювання результатів навчання	Формувальне оцінювання	Оцінювання під час дистанційного навчання		Моніторинг педагогічної діяльності	Моніторинг освітнього середовища
Самостійна робота (3*5=15)							Розробити кейс завдань до Держаної		
Види поточного контролю (4*25=100)	МКР 3 (25 балів)					МКР 4 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Разом – 324 балів. Коефіцієнт – 5,4								

Разом: 90 год., з них 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 8 год. – практичні заняття, 60 год. – самостійна робота, 6 год. – МКР, семестровий контроль – залік

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III	
Назва модуля	Менеджмент інклюзивної освіти на державному рівні		Основні підходи щодо забезпечення менеджменту інклюзивної освіти в початковій школі		Індекс інклюзії як механізм самооцінювання закладу освіти з інклюзивним навчанням	
К-сть балів за модуль	53 бали		65 балів		64 бали	
Теми лекцій	Тема 1. Нормативні документи в галузі інклюзивної освіти щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в ЗЗСО (2 год.) 1 бал		Тема 3. Визначення категорій (типологій) освітніх труднощів у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (2 год.) 1 бал		Тема 4. Порядок забезпечення підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в ЗЗСО (2 год.) 1 бал	
Теми семінарських занять	Інклюзивне навчання: переваги й ризики (2 год.) 1+ 10 балів		Команда психолого-педагогічного супроводу та її значення у забезпеченні права дітей з ООП на якісну та доступну освіту. (2 год.) 1+ 10 балів		Тема 5. Компетентність педагога-менеджера: основні рівні вияву та особистісні характеристики. (2 год.) 1 бал	
Теми практичних занять	Тема 2. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти (2 год.) 1+ 10 балів		Методологія визначення освітніх у здобувачів освіти у закладах загальної середньої освіти. (2 год.) 1+ 10 балів		Соціалізація дитини молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами (2 год.) 1+ 10 балів	
Сам. робота	5 балів		5 балів		5 балів	
МК	25 балів		25 балів		25 балів	
ПК	залік					

Кількість балів за модулі дисципліни: 182 бали: Розрахунковий коефіцієнт – 3,03

7. Рекомендовані джерела

«УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ»

Основні

1. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць. Заступнику директора та вчителю початкової школи. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 112 с.
2. Онишків О. Основи управління закладом загальної середньої освіти: навчальний посібник для студ. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2018. 192 с.

Основні для поглибленого вивчення матеріалу

3. Організація й управління навчально-виховним процесом у початковій школі : навчальний посібник, Ч.1 / уклад. В.І.Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2015. 140 с.
4. Прибиловська Н.В. Педагогічна рада : організація, сценарні план, оцінка ефективності. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 189 с.
5. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник. У двох частинах. Ч.1. Абетка менеджера освіти / В.В. Григораш, О.М. Касьянова, О.І. Мармаза та ін. Харків : Видавництво «Ранок», 2004. 160 с.

Додаткові

1. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи. Харків : Вид. група «Основа», 2011. 224 с
2. Деякі питання організації виховного процесу у 2021/2022 н. р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок // Лист МОН № 1/9-362 від 16.07.21 року. Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/83135/

Додаткові для поглибленого вивчення матеріалу

3. Державний стандарт початкової освіти. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
4. Концепція «Нова українська школа». Режим доступу : https://rada.info/upload/users_files/40056237/e74a979f4f08da6b69a20b361f400756.pdf
5. Методичні рекомендації щодо заповнення Класного журналу для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/metodichni-rekomendaciyi>
6. Наказ про затвердження інструкції щодо заповнення Класного журналу для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/metodichni-rekomendaciyi>
7. Про вивчення предметів для 1-4-х класів та організацію освітнього процесу в 2021/2022 н.р. Режим доступу : file:///D:/adm/Downloads/metod_pochatkovi_2021_2022.pdf
8. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти // Наказ МОН України №813 від 13.07.2021. Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
9. Про затвердження Інструкції з діловодства у закладах загальної середньої освіти // Наказ МОН України від 25.06.2018 № 676. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1028-18#Text>
10. Типові освітні програми для 1-2 класів НУШ. Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>
11. Типові освітні програми для 3-4 класів НУШ. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Shiyana.pdf>
12. Як скласти розклад за програмою О.Савченко (НУШ-1)? Режим доступу: http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/jak_sklasti_rozklad_za_prog

13. Як скласти розклад у 1 класі відповідно до нового державного стандарту? [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/jak_sklasti_rozklad_u_1_klasi_vidpovidno_do_novogo_derzhavnogo_standartu/316-1-0-7374

«МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДІАГНОСТИКА ПРОЕКТУВАННЯ»

Основні

1. Бодненко Д. М., Жильцов О. Б., Лещинський О. Л., Мазур Н. П. Моніторинг навчальної діяльності : навчальний посібник. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 276 с.

2. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи. Харків: Вид. група «Основа», 2011. 224 с.

Основні для поглибленого вивчення матеріалу

3. Ляшенко О. І., Лукіна Т. О., Булах І. Є., Мруга М. Р. Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу: посібник. Київ: Педагогічна думка, 2012. 160 с.

4. Організаційно-методичне забезпечення моніторингових досліджень якості загальної середньої освіти: Монографія / За ред. Ляшенко О. І. Київ: Педагогічна думка, 2011. 160 с.

Додаткові

1. PISA-2018. Результати. (Том І). Що учні знають та вміють робити: Міжнародний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 (переклад українською мовою) / переклад. : Ларіна Т. В. ; Український центр оцінювання якості освіти. Київ : УЦОЯО, 2019. 324 с. Режим доступу: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/PISA2018_Mizhnarodnyj-zvit_ukr.pdf

2. Аналітичний звіт «Дослідження щодо готовності педагогічних працівників до реалізації Концепції Нової української школи» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://iea.gov.ua/naukovo-analitichna-diyalnist/analitika/rezultati-monitoringovih-doslidzhen/2019-2/>

Додаткові для поглибленого вивчення матеріалу

3. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2021 - 350 с. http://www.sqe.gov.ua/images/category_2020_compressed.pdf

4. Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти» 2018 р. Частина I. Методологія та технологія / Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2018. 97 с. [349 с. із додатками]. https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2018/12/ZVIT_MDYAPO_CHASTYNA-I_METODOLOGIYA-TA-TEHNOLOGIYA.pdf

5. Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти» 2018 р. Частина II. Математика / Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2019. 169 с. [207 с. із додатками]. https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/2019_ZVIT_MDYAPO_MATEMATYKA.pdf

6. Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти» 2018 р. Частина III. Читання / Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2019. 252 с. [340 с. із додатками]. https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/03/2018_ZVIT_MDYAPO_CHYTANNYA_Sajt-1.pdf

7. Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти» 2018 р. Частина IV. Передумови й результати навчання / Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2019. 111 с.

https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/03/2019_ZVIT_MDYAPO_CHASTYNA-4_PEREDUMOVY_sajt.pdf

8. Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти» 2018 р. Частина V. Булінг у початковій школі / Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2019. 50 с. https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/2019_ZVIT_MDYAPO_CHASTYNA-5_BULING.pdf

9. Інформаційний буклет «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти» [електронний ресурс]. – Режим доступу : https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/Buklet_MDYAPO.pdf

10. Моніторинг НУШ. Результати та рекомендації (перший етап, 2019 – 2020 pp.) [електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/NUSH_monitorynh_7.08_2.pdf

11. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 / кол. авт. : М. Мазорчук (осн. автор), Т. Вакуленко, В. Терещенко, Г. Бичко, К. Шумова, С. Раков, В. Горох та ін. ; Український центр оцінювання якості освіти. Київ : УЦОЯО, 2019. - 439 с. Режим доступу: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/PISA_2018_Report_UKR.pdf

12. Стратегія розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року [електронний ресурс]. – Режим доступу : https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/190523_Strategiya-osvitnih-otsinyuvan_UTSOYAO.pdf

Додаткові для поглибленого вивчення матеріалу

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про освіту» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

3. Постанова КМУ від 25 серпня 2004 р. № 1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1095-2004-%D0%BF#Text>

4. Постанова КМУ від 14 березня 2018 р. № 168 «Деякі питання Державної служби якості освіти України» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF#Text>

5. Постанова КМУ від 27.12.2018 №1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників»

6. Постанова КМУ від 31 грудня 2005 р. № 1312 «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1312-2005-%D0%BF#Text>

7. Наказ МОН від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0008-19#n10>

8. Наказ МОН від 09 січня 2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти (зі змінами)» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text>

9. Наказ МОН від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти» [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-20#Text>

10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.01.2019 №33 «Про затвердження програми незалежного тестування фахових знань та умінь учителів початкової школи»

11. Наказ МОН № 125 від 04.02.2019 року Про затвердження статуту Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики» [електронний ресурс]. – Режим доступу : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/63732/

24. Наказ МОН від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів»

25. Наказ Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>

«Організація інклюзивної освіти»

Основна

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н.М.Дятленко, Н.З.Софій., О.В.Мартинчук, Ю.М.Найда, під заг. ред. М.Ф.Войцехівського. К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172с. URL: http://nmcio.ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Assist_teacher_4_All_print.pdf

2. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. К. : Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 274 с.

Основна для поглибленого вивчення

3. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А.А. К. : «А.С.К.», 2012. 308 с.

4. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

5. Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О. та ін. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти, 2021 р. (лист МОН від 29.12.2021 р. №1_23101_21. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-navchannya-osib-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-list-mon>

Додаткова

1. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. / Тім Лорман, Джоан Дешплер, Девід Харві; пер. з англ. К.: СПД-ФО Парашин І.С., 2010. 296 с.

2. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: [монографія] К. : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. К., 2016. 68 с. URL: http://ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2016/08/n_zaerkova_a_trejtyak_inkl_osvita_vid_a_do_ya.pdf

Додаткова для поглибленого вивчення

4. Нова українська школа: poradnik для вчителя / [Н. З. Софій, О. В. Онопрієнко, Ю. М. Найда та ін.; за заг. ред. Н. М. Бібік]. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

5. Данілавічюте Е.А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. За заг. ред. А.А. Колупаєвої. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 360 с. (Серія «Інклюзивна освіта»)

6. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі // Таранченко О.М., Найда Ю.М. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А.А. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 124 с.

7. Індекс інклюзії : розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Тоні Бут; пер. з англ. К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190с.

8. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі Посібник "Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі: навч. курс та наук.-метод. посіб." / Т.В.Сак. К.: ТОВ

«Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 168 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

9. Спільне викладання в інклюзивному класі: метод. матеріали. /Укладач – Софій Н. З., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 70 с.

10. Спільність зусиль: фахівці в інклюзивному класі: матеріали. /Укладач – Софій Н. З., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 112 с.

11. Універсальний дизайн в освіті: посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 76 с.

Нормативні документи для опрацювання

1. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання :Наказ Міністерства освіти і науки України – редакція від 01.10.2010 № 912/

2. Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/normativno-pravova-baza.html>

3. Постанова КМУ від 9 серпня 2017 року № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/normativno-pravova-baza.html>

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами» від 21 липня 2021 р. № 765. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/765-2021-%D0%BF#Text>

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти» від 15 вересня 2021 р. № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>

Додаткові електронні ресурси

1. Онлайн-курс для вчителів початкової школи [Електронний ресурс]. – URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Inc+1/info>

2. Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami>